

Øjenåbnende bog om menneskekroppens vildeste sanseapparat: Næsen

Amalie Keren Maarbjerg: Forunderlige næser

Næsen giver os dagligt enorme mængder afgørende information om verden omkring os. Alligevel har vi altid haft et ambivalent forhold til den. I denne bog udforskes næsens og lugtesansens fascinerende historie og betydning på tværs af kulturhistorie og naturvidenskab – fra antikken til i dag.

"I det daglige tænker de færreste af os over vores næse, og hvordan den påvirker os. Nogle gange hævdes det endda, at vi måske helt kunne undvære den. Men næsen er vildere, end vi forestiller os!" – *Citat fra bogen*

Næsen er et forunderligt organ. Den kan være et ordentligt horn eller en lille en i sky, men uanset hvad, gemmer den på det vildeste sanseapparat. Ofte bliver den negligeret, men faktisk spiller lugtesansen en afgørende rolle for vores livskvalitet. Næsen hjælper os ikke alene med at undgå farer — som ildebrand og fordærvet mad — den forankrer os også til steder og hjælper os med at forbinde os med dem, vi elsker.

I dag lugter både byer og mennesker mindre end tidligere, men i antikken og middelalderen var lugt og duft allestedsnærværende. Næsens erfaringer udgjorde forskellen på liv og død, og lugt og aroma rummede kompleks og magisk betydning. I oplysningstiden dalede agtelsen for lugtesansen imidlertid i Europa, og også tolerancen over for lugt svandt ind.

Lugt blev i stigende grad forbundet med det uciviliserede, de fattige og det fremmede. Med alt det, der ikke passede ind i de nye, moderne nationalstater. Næsen er måske langsomt blevet affortryllet, men fascinationen af den overlever i kulturen sammen med fortidens tankegods — og trækker sit spor helt frem til i dag.

Amalie Keren Maarbjerg (f. 1986) er freelancejournalist og tidligere videnskabsredaktør på netmediet POV. Skriver om kultur, religion og videnskab.

Amalie Keren Maarbjerg

Forunderlige næser

244 sider

Forlagets pris: 299,95 kr.

Udk. 29. januar 2026